RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VOSITASIDA TALABALARNING TURIZM MADANIYATINI RIVOJLANTIRISH METODIKASINI TAKOMILASHTIRISH PEDAGOGIK MUAMMO SIFATIDA

Amanbaev Timur Gayratbayevich
Ajiniyoz nomidagi Nukus davlat pedagogika instituti
Sirtqi ta'lim bo'limi dekani o'rinbosari

Annotatsiya. Ushbu maqola raqamli texnologiyalar yordamida talabalar turizm madaniyatini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish masalalarini o‘rganadi. Turizm madaniyati talabalar uchun nafaqat kasbiy ko‘nikmalarni, balki shaxsiy rivojlanishni ham ta'minlaydi. Raqamli texnologiyalar, xususan, virtual sayohatlar, multimedia resurslari va interaktiv onlayn platformalar orqali talabalar turizmning xilma-xil jihatlarini o‘rganishga, global madaniyatlar bilan tanishishga va zamonaviy sayohat tajribalarini his qilishga imkon yaratadi. Maqolada raqamli texnologiyalarning ta'lim jarayoniga ta'siri, shuningdek, ularni qanday qilib samarali integratsiyalash mumkinligi muhokama qilinadi. Ta'lim jarayonida interaktiv metodlar va innovatsion yondashuvlar yordamida talabalar o‘z bilimlarini mustahkamlashlari va turizm sohasida mustaqil fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirishlari uchun yangi imkoniyatlar yaratiladi.

Kalit so‘zlar: raqamli texnologiyalar, talabalar, turizm madaniyati, metodika, pedagogik muammo, interaktiv o‘qitish, onlayn platformalar, ta'lim jarayoni.

Аннотация. В данной статье рассматриваются вопросы совершенствования методики развития студенческой туристической культуры с помощью цифровых технологий. Культура туризма обеспечивает студентам не только профессиональные навыки, но и личностное развитие. С помощью цифровых технологий, в частности виртуальных туров, мультимедийных ресурсов и интерактивных онлайн-платформ, студенты могут узнать о различных аспектах туризма, узнать о мировых культурах и испытать современный опыт путешествий. В статье рассматривается влияние цифровых технологий на образовательный процесс, а также способы их эффективной интеграции. С помощью интерактивных методов и инновационных подходов в образовательном процессе у студентов создаются новые возможности для закрепления своих знаний и развития навыков самостоятельного мышления в сфере туризма.

Ключевые слова: цифровые технологии, студенты, туристическая культура, методика, педагогическая проблема, интерактивное обучение, онлайн-платформы, образовательный процесс.

Abstract. This article examines the issues of improving the methodology of developing student tourism culture with the help of digital technologies. Tourism

culture provides students with not only professional skills, but also personal development. Through digital technologies, in particular, virtual tours, multimedia resources and interactive online platforms, students can learn about different aspects of tourism, learn about global cultures and experience modern travel experiences. The article discusses the impact of digital technologies on the educational process, as well as how they can be effectively integrated. With the help of interactive methods and innovative approaches in the educational process, new opportunities are created for students to strengthen their knowledge and develop independent thinking skills in the field of tourism.

Key words: digital technologies, students, tourism culture, methodology, pedagogical problem, interactive teaching, online platforms, educational process.

KIRISH

Zamonaviy jamiyatda raqamli texnologiyalar har bir sohada, shu jumladan ta'limda ham muhim rol o‘ynamoqda. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining ta'lim sohasidagi yangi yondashuvlarni qo‘llab-quvvatlash va raqamli transformatsiyani amalga oshirishga qaratilgan qarorlari bu jarayonni yanada kuchaytirmoqda. Masalan, 2020-yilda qabul qilingan “Raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish to‘g‘risida”gi qaror raqamli texnologiyalarni ta'lim tizimiga integratsiyalashish jarayonlarini rag‘batlantirishni maqsad qilgan. Ushbu qaror, shuningdek, o‘quv jarayonida raqamli vositalarning qo‘llanilishini kengaytirish, talabalarning kasbiy tayyorgarligini yanada oshirish uchun zamonaviy texnologiyalarni joriy etishni ko‘zda tutadi.

O‘zbekiston Respublikasining "Yoshlar va bolalar siyosati to‘g‘risida"gi qarorida esa yosh avlodning turizm sohasidagi madaniyati va bilimlarini oshirish maqsadida turli xil ta'lim dasturlarini ishlab chiqish zarurligi ta'kidlangan. Bu talabalar uchun global madaniyatlar bilan tanishish, sayohat qilish va turizm sohasidagi kasbiy ko‘nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega.

Raqamli texnologiyalar yordamida talabalar turizm madaniyatini rivojlantirish jarayonida innovatsion yondashuvlarni qo‘llash, o‘quv materiallarini raqamli formatda taqdim etish va interaktiv o‘qitish usullarini joriy etish imkoniyatlarini yaratadi. Ushbu jarayon talabalarni zamonaviy mehnat bozorida raqobatbardosh qilib tayyorlash va ularning shaxsiy rivojlanishida katta rol o‘ynaydi.

Jahon turizm sanoatida texnologiyalar bilan bog‘liq tub o‘zgarishlar yuz bermoqda. So‘nggi o‘n yil ichida texnologik yutuqlar sayohat xizmatlarini tadqiq qilish va bron qilish jarayonini sezilarli darajada o‘zgartirdi. Raqamli texnologiyalar kelajakdagi shaharlarda madaniyat va turizmni rivojlantirish strategiyasining asosiy yo‘nalishiga aylanmoqda.

Shahar makonidagi raqamli texnologiyalar sayyohlarni shahar muhitiga zudlik bilan qo‘shilishiga hissa qo‘shadi va o‘zlarining sayohatlarini mustaqil ravishda

rejalashtirishlariga, mahalliy aholi bilan sinxron tarjimasi bilan eshitish vositasi orqali muloqot qilishlariga, muzeylarga va dam olish va ko‘ngil ochish joylariga tashrif buyurish bo‘yicha shaxsiy tavsiyalar olishlariga, hisobga olish uning afzalliklari.

ADABIYOTLAR SHARHI

Raqamli texnologiyalar va turizm madaniyati sohasidagi adabiyotlar tahlili, ushbu mavzuning dolzarbligini va o‘rganilayotgan metodologiyalarning samaradorligini ko‘rsatadi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining ta'lim sohasidagi islohotlari va raqamli transformatsiya haqida yozilgan asarlar, raqamli texnologiyalarni ta'lim jarayoniga integratsiyalashishda muhim ahamiyatga ega.

1. **Sultankulov (2021)** raqamli ta'lim va o‘quv jarayonida innovatsion yondashuvlarni tahlil qilgan. U raqamli texnologiyalar yordamida o‘qitish jarayonini samarali tashkil etish, interaktiv metodlar va multimedia resurslarining ahamiyatini ta'kidlaydi. Ushbu tadqiqot, raqamli texnologiyalarning talabalar turizm madaniyatini o‘rganish jarayonidagi rolini yoritishga xizmat qiladi [1].
2. **Xolmirzaev (2020)** tomonidan yozilgan asarda turizm madaniyatining zamonaviy talablari ko‘rib chiqiladi. Muallif, turizm sohasida madaniy ko‘nikmalarning ahamiyatini ta'kidlab, talabalar uchun bu ko‘nikmalarni rivojlantirish zarurligini ko‘rsatadi. Xolmirzaevning tahlillari, raqamli texnologiyalar yordamida turizm madaniyatini o‘rganish jarayonining muhimligini tasdiqlaydi [2].
3. **Atoyev (2022)** "Raqamli iqtisodiyot va ta'lim" nomli asarida raqamli transformatsiyaning ta'lim jarayonida qo‘llanilishi haqida ma'lumot beradi. Ushbu asar, ta'lim sohasida raqamli vositalardan foydalanishning yangi imkoniyatlarini ochib beradi va talabalarni zamonaviy mehnat bozorida raqobatbardosh qilib tayyorlashda muhim ahamiyatga ega ekanligini ko‘rsatadi [3].
4. **Rakhimov (2023)** "Virtual sayohatlar: imkoniyatlar va tajribalar" asarida virtual sayohatlarning talabalarning turizm madaniyatini rivojlantirishdagi roli va imkoniyatlarini o‘rganadi. Raqamli texnologiyalar yordamida talabalar uchun yangi tajribalar yaratish va turizm sohasidagi bilimlarni kengaytirish haqida batafsil ma'lumot beradi [4].
5. **Karimov (2019)** interaktiv o‘qitish metodlarining samaradorligini tahlil qiladi. Ushbu asar, raqamli platformalarda interaktiv yondashuvlarni joriy etishning ta'lim jarayoniga qanday ijobiy ta'sir ko‘rsatishini ko‘rsatadi. O‘qituvchilar va talabalar o‘rtasida hamkorlikni kuchaytiradi va talabalarni turizm sohasidagi muammolarni hal qilishga tayyorlaydi [5].
6. **Isroilov (2022)** raqamli texnologiyalar va pedagogik innovatsiyalarni o‘rganadi. U ta'lim jarayonida raqamli vositalarni qo‘llash orqali o‘qitish samaradorligini oshirish, shuningdek, talabalar turizm madaniyatini rivojlantirishda raqamli texnologiyalarni qanday qo‘llash mumkinligi haqida misollar keltiradi [6].

TADQIQOT METODOLOGIYASI VA EMPIRIK TAHLIL

Ushbu tadqiqotda sifat va miqdoriy metodlar qo‘llanildi. Raqamli texnologiyalarning ta'lim jarayonida o‘rganilishi, talabalar o‘rtasida anketalar o‘tkazish va intervyular orqali to‘plangan ma'lumotlar tahlil qilindi. Shuningdek, raqamli platformalar va interaktiv metodlarning ta'lim jarayoniga ta'siri ko‘rib chiqildi.

O‘zbekiston Markaziy Osiyodagi mamlakatlar orasida nisbatan katta turistik imkoniyatlarga ega bo‘lib, bu sohada yuqori darajada raqobatga bardosh bera oladigan hamda turizmni yanada rivojlantirish imkoniyatlariga ega bo‘lgan mamlakat hisoblanadi. Shuningdek, O‘zbekiston BMT ning Butunjahon turistik tashkiloti (UNWTO)ning “Buyuk Ipak Yo‘li” loyihasining asosiy bo‘g‘ini bo‘lib hisoblanadi. Tashkilotning “Buyuk Ipak Yo‘li” loyihasida asosan madaniy turistik mahsulot taklif etiladi. Bu loyiha bo‘yicha sayohatga chiqqan turistlar asosan madaniy turizm ixlosmandlari bo‘lishib, ular o‘zga xalqlarning madaniyati, tarixi, yashash tarzi kabilarga katta qiziqish bildiradi.

Etnomadaniy turizm rivoji turli xalqlarning madaniyatlarini o‘zaro yaqinlashtirishga xizmat qiladi, bu madaniyatlarning o‘ziga xosligini qadrlab, yanada boyitilishiga olib keladi. O‘zining noyob san’ati, dini, tarixi, madaniyatiga ega etnos yashayotgan joy etnomadaniy turizm uchun resurs bo‘ladi. Xalqlar san’atini, xalq ijodiyotini o‘rganish etnomadaniy turizmning tarkibiy qismidir. Chunki san’at yodgorliklarida xalqning hozirgi kuni va o‘tmishi, ma’naviy hayotining noyob xislatlari mujassam etadi. Xalq hunarmandchiligi, xalq san’ati va ijodiyoti turistlarni har doim qiziqtiradi, ularni tubjoy etnoslarining o‘ziga xos mahalliy madaniyati, an’analari va urf-odatlari, turmush tarzi bilan tanishtiradi. Betakror tarixiy ob’ektlarning mavjudligi mintaqada etnomadaniy turizmni muvaffaqiyatli rivojlantirishning omili hisoblanadi. Tarixiy resurs madaniy va tabiiy meros bilan chambarchas bog‘langan. Etnomadaniy turizm milliy tabiiy, tarixiy va madaniy merosni, o‘lka an’analarini saqlashga va ulardan foydalanishga asoslangan. Har bir o‘lka noyob madaniy va tabiiy merosga ega. Etnomadaniy turizm ana shu boylikdan turistik maqsadlarda foydalanishga qaratilgan. Aynan etnomadaniy turizm o‘lkaning noyobligini ochib beradi, tabiiy va madaniy merosga ratsional va e’tiborli munosabatda bo‘lishga da’vat etadi. Etnomadaniy turizm orqali madaniyatdagi an’analar, yangiliklar va me’yorlar ochib beriladi.

Tarixiy manbalarning xabar berishicha, eramizdan avvalgi VI-V asrlardan O‘rta Osiyo, Xitoy, Eron, Mesopotamiya, Hindiston o‘rtasida turli aloqalar shakllana boshlaydi. Baqtriyaning yirik shaharlardan biri bo‘lgan, unda zardushtiylik keng tarqalgan, saklar, massagetlar, parfiyaliklar, kushonliklar, skiflar, yuechjilar ulkan kenglikda, dashtda istiqomat qilgan, ular o‘ziga xos ijtimoiy-madaniy va siyosiy birlik tashkil etishgan. Masalan, 139 yili Xitoy imperatorining maxsus xodimi O‘rta

Osiyoga kelgan va uning xalqlari, geografiyasi va etnoslarning urf-odatlari to‘g‘risida zarur ma’lumotlar to‘plagan. Sug‘dlik savdogarlar Xitoy knyazliklariga, Hindistonga, hatto Aleksandriyaga borishgan. Kushon elchilari esa Rim imperatori Avgust saroyida bo‘lishgan [3].

Gerodot, tarix fanining otasi, Markaziy Osiyo xalqlari haqida etnografik ma’lumotlar keltira turib, Aristey degan shaxs nomini tilga oladi va uni issedonlar Markaziy Osiyo xalqlariga oid etnografik ma’lumotlar beradi, ularning maishiy hayoti va urf-odatlarini bayon qiladi, deb yozadi. Shuningdek, Arrian va Kvint Kursiy Ruflar ham Samarqand haqida hayratlanib va faxrlanib yozishadi [4]. Mazkur tarixchilar, solnomachilar yunon makedoniyaliklar safida bo‘lishgan, ularning hikoyalari ancha ishonchli va asoslidir.

Sharq xalqlarida sayohatnomalar qoldirgan elchilar, sayyohlar, savdogarlar va olimlar yetarlicha uchraydi. Ulardan Nosir Xisrov (1003-1088) arab mamlakatlariga qilgan sayohatlari, Abdurazzoq Samarqandiy (1413-1482) Hindiston safarlari, Ibn Xurdodbeh (820-913), Ibn Havqal (976 yilda vafot etgan), al Idrisiy (1110-1161), Abul Fido (1273-1331), Al Xorazmiy (783-850), Abu Rayhon Beruniy (973-1048)ning asarlaridagi turli o‘lkalar va xalqlar haqidagi ma’lumotlari mavjud. Ularning har biridan etnografik, geografik va ijtimoiy hayotga oid ma’lumotlar topish, keltirish mumkin.

O‘rta Osiyolik olimlar asarlarida Xitoy va Sharqiy Turkistonning geografik o‘rni, tabiati, xo‘jaligi, shaharlari, xalqlari, urf odatlari, savdo yo‘llari haqida va boshqa ma’lumotlar bor. Masalan, Muhammad ibn Muso al-Xorazmiyning “Kitob surat al-arz” (“Yerning surati kitobi”da shaharlar joylashishiga qarab O‘rta Osiyodan Xitoyga ikki yo‘nalishda (shimoliy Yettisuv orqali, janubiy-Farg‘ona vodiysi orqali) boradigan yo‘llarni ko‘rish mumkin. Abu Rayhon Beruniyning “Qonuni Ma’sudiy” kitobida Sharqiy Turkiston va Xitoyning yirik shaharlari ro‘yxati, ularning geografik kenglik va uzunliklari berilgan. Mahmud Qoshg‘ariyning “Devonu lug‘ot at-turk” asarlarida bu o‘lkalarning tog‘u toshlari, qazilma boyliklari tavsiflangan” [5].

Beruniyning “Hindiston” asari safarnoma bitish borasidagi eng yirik va qimmatli tajribadir. Unda olimning Hindistonni kezib qanday materiallar to‘plagani, ilm fidoyi sifatida inson aqlu idrokiga muvofiq keladigan barcha ajoyibotlarni to‘plagani ko‘rinadi. Beruniy har bir shahar, har bir viloyat va har bir joydagi urf odatlarni, jug‘rofiy o‘ziga xosliklarni, ilmiy natijalarni keltiradi, tahlil qiladi [6].

Umuman, O‘rta Osiyodan Xitoyga, Hindiston, Eron, Bobil va Arabistonga juda ko‘plar borgan, ushbu o‘lkalar haqida muhim manbalar to‘plagan va yozib qoldirganlar. Bunda birovlar savdo qilgani borsalar, boshqa bir toifa sayyohlar islom dini targ‘ibotchisi sifatida tashrif buyurganlar, ba’zi birlari esa elchi yoki shunchaki oddiy sayyoh bo‘lib ham borib kelganlar.

Bugungi kunda O‘zbekiston misolida qaraydigan bo‘lsak, respublikamizdagi har bir viloyat, har bir tuman, shahar o‘zining lokal etnomadaniyati va etnoan’analariga ega. Ulardagi tarixiy madaniy boyliklar, artefaktlar aslo bir birini takrorlamaydi, biri biridan farq qiladi. Hatto umumiy davlat tili mavjud bo‘lsa-da, har bir viloyat aholisi o‘z lahjasida gapiradi, o‘ziga xos madaniy xo‘jalik tiplarini yaratgan. Ayniqsa Respublikaning Xorazm, Qashqadaryo, Suxondaryo, Farg‘ona viloyatlarida etnomadaniy turizm rivojlanish imkoniyati katta hisoblanadi. Termiz shahrida bo‘lib o‘tgan Xalqaro baxshichilik san’ati festivali fikrimizning yorqin misoli hisoblanadi.

Raqamli texnologiyalarni joriy etishda eng faol bo‘lgan turizm sohasi raqamlashtirish jarayonidan chetda qolgani yo‘q. Turizm sohasida yangi raqamli texnologiyalardan foydalanish doimiy ravishda kengayib boradi, ular hamma uchun qulayroq bo‘lib kelmoqda.

Internetining keng tarqalgan rivojlanishi sayyohlarning tashrif buyurgan joylarini hisobga olgan holda ularning xohish-istaklarini aniq tahlil qilishga imkon berganligi sababli turizm biznesining rivojlanishiga sezilarli ijobiy ta’sir ko‘rsatmoqda. Turizm sohasidagi narsalar Internetining texnologiyalari geolokatsion bilakuzuklar, mobil qo‘llanmalar, chiptalarni to‘lash dasturlari, virtual reallik texnologiyalari kabi texnik vositalarning paydo bo‘lishini o‘z ichiga oladi.

Zamonaviy dasturiy ta’minot sayyohning afzalliklariga tezkorlik bilan javob berishi, boradigan joyni qidirishda yordam berishi va mamlakatning turistik diqqatga sazovor joylarini baholashi mumkin. Ushbu ma’lumotlarga asoslanib siz sayyohning profilini, tashrif buyuradigan ob’ektlarini, sayyohlik joylariga tashrif buyurish vaqtini va boshqalarni tahlil qilishingiz mumkin. Turistlarning so‘rovnomalarini o‘tkazish va ularni statistik qayta ishlash uchun maxsus vaqt va moddiy xarajatlar deyarli yo‘qligi sababli siz Internetdan turistik imtiyozlarni tahlil qilish, ularning o‘zgarishini oldindan bilish va mavjud turistik takliflar mijozning ehtiyojlariga mos kelishiga ishonch hosil qilish uchun foydalanishingiz mumkin.

So‘nggi olti yil ichida global miqyosda turistik o‘sishning o‘sishi kuzatildi va global miqyosda, 2030 yilga kelib 350 millionga yaqin xalqaro sayyohlik kelishi kutilmoqda, UNWTO ma’lumotlariga ko‘ra, keluvchilar 1,8 milliardga etadi.

Shu bilan birga, hozirda 2024 yil ikkinchi yarmida sayyohlik faolligi 50 foizga pasayishi taxmin qilinmoqda, bu yil xalqaro turizmdan umumiy eksport tushumining prognozi 2023 yildagi 1,75 trillion dollardan 0,9 trillion dollarga tushdi.

Master Card Global Destination Index ma’lumotlariga ko‘ra, orqaga qarab, 2014-2023 yillarda xalqaro tunda kelganlarning umumiy hajmi 140,3% ga o‘sgan davrda, 2014 yildan 2023 yilgacha bo‘lgan xalqaro kechada kelgan tushumlarning umumiy hajmi 176% ga o‘sdi, turistik xarajatlar esa 197% ga oshdi.

2024 yilda jahon turizm faoliyati 3% dan 4% gacha o‘sdi, Evropada esa 6% ga

o‘sishi taxmin qilinmoqda. Shu bilan birga, mavjud bo‘lgan turizmni etkazib berish bo‘yicha EC tadqiqotida Evropa Ittifoqidagi sayyohlik xizmatlarining atigi 9 foizigina takliflar va taklif o‘rtasidagi katta farqni qoldirib, Evropa Ittifoqidagi sayyohlik xizmatlarining atigi 9 foizi taqdim etilgan deb taxmin qilingan. Jahon sayyohlik tashkiloti tomonidan e’lon qilingan raqamlar shuni ko‘rsatadiki, xalqaro turizmdan jami eksport daromadi 2023 yilda 1,7 trillion dollarga yetdi va 2022 yilga nisbatan 4 foizga o‘sdi [3].

Turizm sanoatini raqamlashtirish jarayoni uning raqobatbardoshligini oshirishga yordam beradi, chunki mijozlar xizmat ko‘rsatish sifatini yaxshilaydilar va turistik xizmat ko‘rsatuvchi kompaniyalar o‘z faoliyatidan ko‘proq daromad olishadi. Shunday qilib, raqamli transformatsiya ta’siri ostida hozirgi vaqtda turizm sohasida muhim tendensiyalar paydo bo‘ldi. Turizm sohasida innovatsion va raqamli texnologiyalar imkoniyatlaridan foydalanish zamonaviy raqamli dunyoda turizm sohasini raqobatdosh bo‘lishiga ijobiy ta’sir ko‘rsatmoqda.

NATIJALAR

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, raqamli texnologiyalar yordamida talabalar turizm madaniyatini o‘rganish jarayonida yanada samarali va qiziqarli bo‘ladi. Virtual sayohatlar, multimedia resurslari va onlayn seminarlar talabalar uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda. Shuningdek, interaktiv metodlar va guruhiy ishlar orqali talabalar o‘z fikrlarini ifodalash, muhokama qilish va bilimlarini mustahkamlash imkoniyatiga ega bo‘ladilar.

Natijalar, O‘zbekiston Respublikasining ta'lim sohasidagi islohotlari bilan birgalikda, raqamli texnologiyalarni qo‘llash orqali talabalar turizm madaniyatini rivojlantirishda muhim rol o‘ynashi mumkinligini ko‘rsatadi. Raqamli texnologiyalarni ta'limga integratsiyalash jarayonida pedagogik muammolar mavjud bo‘lib, o‘qituvchilar va talabalar o‘rtasida yangi hamkorlik usullarini yaratish zarurligi ta'kidlanadi.

Shunday qilib turizm madaniyati - bu sayohat qilish, turizm xizmatlari ko‘rsatish va madaniy almashuv jarayonida shakllanadigan ko‘nikmalar, bilimlar va qadriyatlar majmuasidir. U quyidagi jihatlarni o‘z ichiga oladi:

Madaniyatlararo muloqot: Turizm jarayonida turli madaniyatlar bilan tanishish va ularning an'analarini o‘rganish.

Kasbiy ko‘nikmalar: Turizm sohasida ishlash uchun zarur bo‘lgan professional malakalar, jumladan, mehmondo‘stlik, kommunikatsiya va muammolarni hal etish qobiliyatlari.

Tashkiliy qobiliyatlar: Sayohatlarni rejalashtirish, tashkillashtirish va amalga oshirish qobiliyatlari.

2. Turizm Madaniyatini Rivojlantirishning Asosiy Yondashuvlari

Turizm madaniyatini rivojlantirishda bir nechta asosiy yondashuvlar mavjud:

Teoretik yondashuv: Turizm madaniyati haqida nazariy bilimlarni o‘rganish. Bu yondashuvda o‘quv dasturlari, darsliklar va ilmiy tadqiqotlar muhim ahamiyatga ega.

Amaliy yondashuv: Talabalarni amaliyotga yo‘naltirish, turizm sohasida ish tajribasini olish va amaliy ko‘nikmalarni rivojlantirish.

Integratsion yondashuv: Raqamli texnologiyalar va zamonaviy pedagogik metodlarni o‘qitish jarayoniga kiritish.

3. Raqamli Texnologiyalar va Turizm Madaniyati

Raqamli texnologiyalar turizm madaniyatini rivojlantirishda muhim rol o‘ynaydi. Ular orqali talabalar quyidagi imkoniyatlarga ega bo‘ladilar:

Virtual sayohatlar: Talabalar uchun turli mamlakatlar va madaniyatlar bilan tanishish imkoniyatini beradi.

Onlayn resurslar: Turizm madaniyatini o‘rganish uchun zarur bo‘lgan ma'lumotlarga tez va qulay kirish imkonini yaratadi.

Interaktiv platformalar: Talabalar o‘rtasida bilim va tajribalarni almashish, muhokama qilish va birgalikda ishlash imkoniyatini taqdim etadi.

4. Turizm Madaniyatini Rivojlantirishda Interaktiv O‘qitish

Interaktiv o‘qitish metodlari turizm madaniyatini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu metodlar quyidagi usullarni o‘z ichiga oladi:

Guruhiy ishlash: Talabalar birgalikda muammolarni hal qilish, g‘oyalarni muhokama qilish va o‘z fikrlarini ifodalash imkoniyatiga ega bo‘ladilar.

Rol o‘ynash: Turizm sohasida turli vaziyatlarni o‘rganish va amaliy ko‘nikmalarni rivojlantirish uchun samimiy muhit yaratadi.

Taqdimotlar: Talabalar o‘z fikrlarini va tajribalarini taqdim etish orqali o‘z-o‘zini baholash va tahlil qilish qobiliyatlarini rivojlantiradilar.

5. Pedagogik Metodlar va Yondashuvlar

Turizm madaniyatini rivojlantirishda zamonaviy pedagogik metodlar muhim ahamiyatga ega. Ular quyidagi asosiy tamoyillarni o‘z ichiga oladi:

Talabaga yo‘naltirilgan yondashuv: O‘quv jarayonida talabalar faol ishtirok etishlari va o‘z bilimlarini mustahkamlashlari uchun muhit yaratish.

Integrativ yondashuv: Turizm madaniyatini rivojlantirishda boshqa sohalar bilan integratsiya qilish, masalan, iqtisodiy, sotsiologik va ekologik jihatlar.

XULOSA VA MUNOZARA

Raqamli texnologiyalar yordamida talabalar turizm madaniyatini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish dolzarb pedagogik muammo sifatida muhim ahamiyatga ega. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining ta'lim sohasidagi islohotlari, raqamli vositalarning ta'lim jarayonida qo‘llanilishini rag‘batlantirishga qaratilgan,

ta'lim sifatini oshirish va talabalarni zamonaviy mehnat bozorida raqobatbardosh qilib tayyorlashga xizmat qiladi.

Ushbu maqolada ta'kidlanganidek, raqamli texnologiyalar interaktiv va zamonaviy o‘qitish metodlarini qo‘llash orqali talabalar uchun turizm madaniyatini o‘rganish jarayonini qiziqarli va samarali qiladi. Virtual sayohatlar, multimedia resurslari va onlayn platformalar yordamida talabalar turizm sohasidagi tajribalarini kengaytirib, global madaniyatlar bilan tanishish imkoniyatiga ega bo‘ladilar. Bu jarayon nafaqat kasbiy bilimlarni, balki madaniy o‘zaro aloqalarni rivojlantirishda ham katta rol o‘ynaydi.

Biroq, raqamli texnologiyalarni ta'lim jarayoniga integratsiyalashish davomida yuzaga keladigan pedagogik muammolarni ham e'tibordan chetda qoldirmaslik zarur. O‘qituvchilar va talabalar o‘rtasida samarali hamkorlikni yaratish, yangi pedagogik yondashuvlarni ishlab chiqish va ularni amaliyotda qo‘llash talab etiladi. Shuningdek, ta'lim muassasalarida raqamli infratuzilmani yaxshilash va o‘quv jarayonida texnologik yangiliklarni qo‘llashni qo‘llab-quvvatlash muhimdir.

Kelajakda talabalar turizm madaniyatini rivojlantirishda raqamli texnologiyalarning roli yanada oshishi kutilmoqda. Ta'lim tizimining raqamli transformatsiyasi orqali talabalar, o‘z bilim va ko‘nikmalarini yangi darajaga ko‘tarishlari, turizm sohasidagi innovatsion yondashuvlarga mos ravishda o‘zlarini rivojlantirish imkoniyatiga ega bo‘ladilar. Ushbu jarayon, nafaqat o‘z mamlakatimizda, balki global miqyosda raqamli iqtisodiyot va turizm sohasining rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir ko‘rsatadi.

Xulosa qilib aytganda, raqamli texnologiyalar yordamida talabalar turizm madaniyatini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish har bir ta'lim muassasasining vazifasi bo‘lib, bu jarayonni amalga oshirish orqali jamiyatimizning kelajagi uchun zamonaviy, bilimli va raqobatbardosh avlodni tayyorlash imkoniyatini yaratadi.

ADABIYOTLAR RO`YXATI

1. Sultankulov, A. (2021). Raqamli ta'lim va o‘quv jarayonida innovatsion yondashuvlar. O‘zbekiston ta'limi.
2. Xolmirzaev, B. (2020). Turizm madaniyatining zamonaviy talablari. O‘zbekiston Respublikasi Fanlar Akademiyasi.
3. Atoyev, S. (2022). Raqamli iqtisodiyot va ta'lim. Tashkent: O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining ta'lim bo‘yicha davlat siyosati.
4. Rakhimov, A. (2023). Virtual sayohatlar: imkoniyatlar va tajribalar. Turizm va qishloq xo‘jaligi jurnali.

5. Karimov, U. (2019). Interaktiv o‘qitish metodlari. O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta'lim vazirligi.
6. Isroilov, E. (2022). Raqamli texnologiyalar va pedagogik innovatsiyalar. Tashkent: Iqtisodiyot va ta'lim nashrlari.
7. Yuldasheva, D. (2021). Talabalarda turizm madaniyatini rivojlantirish. Ta'lim va innovatsiyalar jurnali.
8. Abdullaeva, G. (2020). Onlayn ta'lim va uning afzalliklari. O‘zbekiston ilmiy jurnali.
9. Murodov, S. (2023). Pedagogik texnologiyalar va raqamli resurslar. O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim muassasalari.
10. Qodirov, T. (2022). Turizm sohasida raqamli transformatsiya. Turizm va iqtisodiyot jurnali.